

Rok 1955.

Počátkem roku slabě a vytrvale sněží, slabý mráz pomalu sílí, 5.I. je přes 10° mrázu, 12.I. je skoro obleva. Dne 13. a 14. přibývalo sněhu, večer přišlo, 15. mráz. Dne 17. ob. hod. bouřka, déšť, víchřice, pak vánice, náledí. 21-24.I. mráz $12-15^{\circ}\text{C}$, pak se zima mírní, 31. slabě táje. Řádní dny je mlha. 5.II. prší, 11. slabě mrzne a trochu sněží, v polovici února je až 15° zimy, což trvá až do počátku března, a slabší mrazy do půli března. Občas padá sníh. Kolem 20.III. znovu celodenní mrazy, po 22. obleva, vyjasnění, 25-27. až 15°C tepla; sníh zmizel, ale ne nadobro. Koncem měsíce se ochlazuje, časté deštivé a sněhové přehánky trvají do 26. dubna. Na poli se mohlo pracovat jen po chvílích, (poprvé 4.IV.) teprve po 26.IV. naplno. Teplota stoupla, 30.IV. až 25°C . Kolem 4.V. bylo obilí zaseto a hned se sela řepa a sázely brambory. Orimy přeximovaly bez ~~se~~ znatelných škod, takže žetele. V půli kvě-

Počasn

a

na přeháňky, bouřky i kroupy, 19-22 chladno, v noci až k mrazu; od 25. se otepluje. 1. XI. jsou 3 bouřky s deštěm, pak mírně teplo, časté slabé přeháňky (13., 14. XI.). V druhé polovici června větší oteplení, 21. a 22. spadl déšť, kterého bylo zapotřebí. Od půli června se sušila sena - sklizeň se protahovala do počátku července. Počátkem tohoto měsíce ochlazení, 7., 9. déšť, 11.-14. bouřky s deštěm. Rozmohly se plevely (zvláště na družstevních bramborách). Občasné deštíky a poměrně chladno zdržují žně.

postup

Répka dozrála v posledním týdnu července, žně obilní počaly ojedinele 3. VIII., obecně až 8. srpna. Práce se zdržovala špatným počasím. 9. VIII. byl trvalý déšť, také 11.; 14. byla bouřka, 15. přeháňky, 16. dvě bouřky, 17. bouřka. Obilí začínalo porůstat. Až 18. se čas trochu polepsil, ale i pak byly menší deště nebo bouřky 24., 27., 29. a 30. VIII. a 6., 7. a 11. září. Část ovsu se sekla až v září. Do neděle 11. září obilí svezeno, až na zbytky ovsu a mišemi, a z velké části vymláceno. Ihned po žních se zemědělci dali do otav. Ač i 13. a 15. poprchávalo, byli s nimi hotovi do 25. IX., kromě družstva. To se opozdilo a kolem 20. října dávalo zelenou otavu do siláže. Poslední týden zářijový se sklízeli brambory, 30. IX. a 1. X. se hlásí mra-

polních

práci

zíky. Počasí proměnlivé; 7. pří, 9. teplo až 20° , 15. ochlazení, 30. cítelný mráz, rovněž 31. a 1. XI. Ještě v listopadu se selo a dobývala cukrovka. Poslední kousek řepy na poli pod Hájkem dalo družstvo dne 14. XI. svým pracovníkům „za chrást“.

Od 13. XI. chladno, mrholí nebo sněhové přehánky, ale může se orat. 26-27. XI. silné mrazy. Také 11.-14. XII. zima až 10° . Dne 16. obléva, dšť a náledí, poruchy v dopravě autobusové i železniční. Mrazy ve dnech 19-21. XII. zastavily polní práce. O vánočních teploty kolem 0° , mlhy, málo sněhu. 28.-30. XII. pří.

V celku byla dlouhá zima, pozdní jaro, vlhké léto. — Jena málo, obavy byly lepší. Zelene píce v létě dost. Úroda obilí dobrá, také cukrovky, pokud nebyla v mokřích polích. Brambory byly postihány chorobami. Jablek bylo málo, švestky skoro žádné. —

Místní nář. výbor konal 13 schůzí, z nich 3 veřejné v kině. — Výbor si všiml vývoje politického domácího i zahraničního. Zajímal se často o zemědělské práce, plnění dodávek, o stavy dobytka. Dne 23. II. ohlášeny závazky soukromých zemědělců, že dodají nad předpis 1290 kg vepřového a 1000 kg hovězího masa, 6475 l mléka, 1870 vajec, 50 kg pšenice, 50 kg ječmene, 15 kg máku a odpra-

místní

narod-
ní

eví na úpravě obce 682 hodiny. - 13. IV. si všiml počtu dobytka a srovnával ji s plánem. Bylo tenkrát skotu celkem... 441, plán... 478,
 z toho krav 253, " 260,
 prasat celkem 600, " 670,
 z toho prasnic 50, " 58.

Dne 25. V. zjištěno, že mléko a vejce jsou předány, dodávky masa, hlavně hovězího, se oproti. O zvýšení živočišné výroby jednáno i 12. X., k čemuž nabádal i předseda ČNV. Klouda.

výbor

10. XII. ohlášeny za závazky soukrom. zemědělců, které obsahovaly hlavně hlubokou orbu, vápnění luk, sadbu nových odrůd bramborů, úskořádkový osev, siláž, zvýšení stavu skotu, prasat, prasnic.

Často se nar. výbor zabýval žádostmi o byty. Zajímal se o činnost tělocvičnou (spartakiádu) a kulturní. Ta se občas (podle zpráv referentů) skládala z vysílání rozhlasového kroužku v místním rozhlasu.

Nar. výbor nebyl spokojen s činností výboru žen (15. VI.).

Veřejné schůze nar. výboru dne 2. IV., na níž bylo 29 občanů, se zúčastnil člen ČNV. Fr. Laštůvka a okres. tajemník K. Zemánek. Po zprávách referentů mluvil Fr. Laštůvka.

o požadavcích obce — úprava a udržování toků a zřízení cihelny. Idělil, se rozhodnutí nadřízených orgánů o cihelně bylo záporné. V diskuzi se hovořilo o potřebě zajistit větší účast na schůzích, o činnosti bytové komise, o přípravách na spartakiádu, (K. Lázarový,) o zemědělských družstvech a státních statech, které by měly vypěstovat víc zelí a j. Referenti, jichž se to týkalo, odpovídali.

Na veřejné schůzi NV. 12. X. bylo kromě členů NV. přítomno 25 osob, a účastnil se jí předs. NV. Klouda.

Veřejná slavnostní schůze NV. dne 10. XII. se konala na zakončení měsíce čs.-sovětského přátelství. (Účast 41 osoba.)

Dne 26. I. oznámeno, že obec má z akce M přiděleno 20.000 Kč a sbor požární bezpečnosti také 20.000 Kč. —

Knihovna

Obecní knihovna měla 2510 svazků. Během roku 130 čtenářů si vypůjčilo 4681 knihu. Knihovna byla rozšířena o nové knihy — dar ministerstva kultury a okres. nář. výboru v Mor. Třebové. Knihovnicka pořádala besedy o knihách Rytíř zlate hvězdy, Rozrusená země, Nástup, Bitva.

Rozpočet na rok 1955

	Kč-	Kč-
<u>Příjmy:</u>		
Dan domovní		50 700
" z představení		5 000
Poplatek ze psů		1 500
" z hospodářských zvířat		15 000
" z míst		500
" , hřbitovní		200
Stravne v oboru školském		60 900
Jiné rozpočtové příjmy		11 200
<u>Celkem příjmy</u>		<u>145 000</u>
<u>Výdání:</u>		
Místní hospodářství { Místní komunikace - opravy	100 000	
	20 000	
	200	
	6 000	
	500	
	4 000	130 700
Školství { Mateřská škola	8 500	
věcné výdaje { Osmiletá "	25 900	
	131 000	165 400
Místní správa { Místní požární dozor	90	
	28 700	
	1 200	
	20 000	
	8 010	
	400	58 400
Vodní hospodářství		7 000
<u>Výdání celkem</u>		<u>361 500</u>
(Patří k předcházející straně, ke správě o místním národním výboře.)		

Odber
novin

Kromě knih se četly noviny. V únoru se odebíralo v Jaroměřicích (kromě N. Dvora, který patří k poštovnímu úř. v Úsobně): Rudého práva 115 čísel, Práce 20 čísel, Mladé fronty 12, Lidové demokracie 11, Rovnosti 23, Zemědělských novin 7, Života strany 7, Květu 8, Světa sovětů 12, Vlasty 46, Besed venkovské rodiny 22, Pionýrských novin 32, Za trvalý mír 6 čísel, * mimo jiné časopisy odborné, tělovýchovné, včelařské, zemědělské ap. (Podle listonosě F. Hrbatu.)

Rozhlas

Spojím se světem sprostředkoval i rozhlas. V březnu bylo v obci (bez Nov. Dvora) 328 držitelů radiových přijímačů, v Nov. Dvoře asi 24 majitelů rad. přijímačů.

Matěřská

škola

Do mateřské školy chodilo průměrně 50 dětí – návštěva je rozdílná podle sezonních prací – nejmenší v lednu a únoru. Ve škole tráví celý den 25-30 dětí. Školka má osmáctihodinový provoz. Do školky se berou i děti pod 2 léta, protože nejsou jesle. – Děti byly pod lékařským dozorem. – Do konce srpna byly ve škole 4 pěstounky, z nichž 1 byla kuchárkou. (Peková J., Berková L., Korčáková J. a Gottwaldová L.) Od 1. IX. působily

na škole řed. Fojtková J., která opět nastoupila, učitelka Šedová M. a pěstounky Peková J. a Berková L. (Podle řed. Fojtkové.)

Osmiřádná střední škola měla po prázdninách 8 tříd a v nich 257 žáků. Do 5. ročníku chodili i žáci z Úsobrna a Lubiřova.

Školáci nacvičili protná na I. spartakiádě, předvedli je na veřejném vystoupení 5. VI. na hřišti na Kalvarii. Přívod šel od č. 126 s prapory (modrý prapor s holubicí) na hřiště. Bylo pěkně a coicem se vydařilo. Z vítěšku byl 12. žákům uhrazen pobyt na spartakiádě.

Osmi-
letá

IV., V. a VIII. třída absolvovaly zdravotnický kurs a získaly odznak BČZO. —

2 žáci se zúčastnili soutěže mladých techniků a byli v okrese na 2. a 3. místě, a to Oldřich Mikula z Úsobrna (za gramofon) a Vlad. Mackerle z Jaroměřic č. 84 (za krytálku). V krajské soutěži získal Mikula II. cenu. — Na jaře žáci udělali a rozvěsili 48 ptáčích ~~do~~ budek.

škola

Žáctvo nasbíralo 253 kg šípku, 178 kg semen lesních stromů, 28 kg léčivých bylin, 1100 kg papíru, 1000 kg textilu a 3720 kg železa.

Ve školním sporu byla škola mezi osmiletkami na 1. místě v okrese (dostala za odměnu 250 Kč), v kraji byla na 3. mís-

tě (dostali 200 Kč).

Žáci vyšších tříd pomáhali družstvu při sklizni bramborů, trhání heřmánků a p.

V akci „koš bramborů na kulturu vesnice“ sebralo záctvo 930 kg bramborů v ceně 470 Kč, a kromě toho dali občané 377 Kč hotově. Výnos se věnoval zákovské knihovně.

Před prázdninami odešla z učitel. staru D. Jurnečková (do Brna), a po prázdninách nastoupil Miloš Berka rod. z Biskupic. Následkem nedostatku učitelů také vyučoval Jar. Fidler, bývalý říd. učitel.

Na vodovodě se neudělalo nic.

Na podání obce, která se dožadovала pokračování ve stavbě, odpověděl v provincii úřad „zásobování vodou a kanalizace“, že stavba není ve výhledovém plánu, a proto se v r. 1956 nemůže stavět.

Na Stráži po dokončení vodojemu a dodání čerpadla začala dne 10. VII. téci z vodovodu voda. Tato část obce je tedy prozatím zásobena vodou samostatně, bez ohledu na vodovodní projekt pro celou obec. ~ Dosud chodili Strážníci pro pitnou vodu buď do Dolního kouta ke studni n. č. 86, nebo, a to většinou, ke

Obecní

vodovod

Vodovod

na

Stráži

škole (č. 70), což bylo daleko na 300 m při výškovém rozdílu 22 m.

Na Račanech v pravé ulici (od č. 122 do č. 279) provedeno bylo potrubí z cementových trub na odpadní a dešťovou vodu.

Dosavadní dřevěná lávka přes potok u č. 170 byla už zhníla, a nahradila se novou. Na vyžděné pobřežní pilě se položily 2 válcované nožice (I č. 26) s navařeným železným zábradlím a spojily se vyztuženou betonovou deskou. (Šířka lávky 15 m).

Lávka

přes
potok

Už r. 1954 při stavbě ušnosnějších mostů na žel. trati do Opatovic obec získala jednu vyřazenou železnou konstrukci.

Dala za ni kromě dovozu přes 6.000 Kč, a 26. března 1955 byla ještě širka starého železa jako náhrada za získaný materiál. Tato konstrukce, původně sestavená pro železniční most, měla tvořit ^{nosnou} část cestního mostu přes Úsobruku na cestě k Pile u č. 141.

Most

u Pily

Tam také byla na levém břehu v celku složena. Směr cesty od č. 56 dál k Pile k č. 257 je v celku přímý, most přes potok by ovšem musel být trochu sákný. K tomu se získaná konstrukce (2 hlavní ploštné nosníky se smýtkovanými příční-

ky a dvěma podélníky), dělaná pro most kolmý, nehodila, byla krátká. Proto se o něco níž po vodě pro most kolmý postavily pobřežní pilíře (bez křidel), což na cestě v ~~okolo~~ sousedství mostu by vedlo ke dvěma protisměrným obloukům. Dál zatím stavba nepokročila. Objevily se i různé návrhy v MNV (17. srpna); poradcům sám MNV došel k názoru, že nápad s železniční konstrukcí nebyl vhodný. —

Stavba

silnice

Od konce září se stavěla silnice po levém břehu potoka od č. 77 k č. 72. Stavbu prováděla firma „Dopravní stavby, n.p. v Blo-mouci, se svými 4 dělníky“. Cesta se upra-vila směrově a výškově, vyčišťovala a uvažela, postavily propustky. Práci přerušila zima.

stavby

Společnost stavebníci prováděli hlavně údržbu nebo opravy budov, nejvíce obytných.

Dodávky

Množství dodávek pro r. 1955 sdělo-val MNV zemědělcům už od 10. X. 1954.

Předpis pro některé velikosti zemědělských závodů jsou na následující straně.

Výkup zemědělských plodin počal 6. VII. výku-pem sena. Dodávalo se to málo. Dne 18. a 19. VII. pobízel obecní rozhlas zemědělce k dodáv-

Druh dodávky	Jednotka	Velikost závodu v ha			JZD	Celá obec *)
		23	73	12		
pšenice	q	100	585	880	885	3036
žito	q	158	848	1315	1146	5251
ječmen	"	066	350	890	658	2039
oves, ostatní zrniny		050	404	930	238	2292 + 145
brambory	q	5-	3170	5160	471-	1744-
seno	q	038	122	2-	1735	77-
řepka			147	291	1320	5028
maz	q	021	035	062	465	2502
mléko	l	832	2880	4767	44.106	180.587
maso vepřové	kg	100	338	577	5.780	25.204
" hovězí	"	154	475	788	8820	36.500
vejce	kus	367	1348	2027	12.639	101.739
lúšten. jable	kg		16	24	227	604
sukrovka	q				1575	10.905

kám a upozorňoval na možnost zavedení trestu řízemí. Zástupci plnomocníka pro výkup navštívili zemědělce, kteří nedodali, a 21. VII. jim obecní rozhlas znovu připomínal jejich povinnost.

Výkup obilí postupoval dost hladce, ale i tu někteří zemědělci zůstávali pozadu. Dne 30. XI. byli povoláni na MNV, (kde byl přítomen také okr. tajemník Zemánek), a připomenuto jim, že by mohli přijít před soud.

*) Viz též str. 153.

celkem dodáno pšenice 45.453 kg, žita 38.108 kg, ječmene 20.873 kg, ovsa 14.695 kg, vepřového masa 21.578 kg, hovězího masa 27.752 kg, vajec okrouhle 131.700. (Podle sečlenů M.VV, Albina Čijana.).

Cukrovka

Ža cukrovku vyplatil cukrovar zemědělcům (prospěchovním státu společenstvům) okrouhle 100.990 Kč (po všech sračkách a příplatcích). V domě není tržba JZD.

Mléko

Dodávky mléka v jednotlivých měsících za léta 1954 a 1955 vlast pro Jaroměřice a Nový Dvůr (podle zářnů sberáček mléka, A. Ochranové a B. Hřebářové), a pro srovnání prodej mléka v prodejně (podle sečlenů vedoucí A. Vojtěchovské) jsou v následující tabulce:

Měsíc	Dodávky		mléka		Prodej v prodejně r. 1954.
	r. 1954		r. 1955		
	Jaroměřice	N. Dvůr	Jaroměřice	N. Dvůr	
I.	11 211	2 354	11 429	2 378	6 725
II.	10 292	1 813	11 201	2 124	6 975
III.	10 927	1 763	12 312	2 043	9 350
IV.	9 863	1 507	10 938	1 673	5 258
V.	11 785	1 773	11 891	1 648	4 225
VI.	13 879	2 911	14 991	2 345	4 700
VII.	15 352	3 195	15 277	3 002	5 250
VIII.	14 453	2 420	13 860	2 990	5 610
IX.	13 535	2 288	12 265	2 719	5 150
X.	11 371	2 260	15 150	3 476	5 380
XI.	11 441	2 368	14 467	2 579	5 915
XII.	9 542	2 384	12 538	?	7 365
	143.651	27.036	156.319	26.977	71.903

Na dodávce (v tabulce): není zahrnuto jednotné zemědělské družstvo, které r. 1955 dodalo celkem 65.050 l mléka (podle sdělení družstva, Tomáše Lujana).

Jednotné zemědělské družstvo mělo celkem normální úrodu - nejslabší snad byl výnos bramborů. Vydaril se kumin.

Jednotné

Na 40 ha se ~~vedlo~~ urodilo 69 semene.

Plán družstva a dodávky byly splněny.

Družstvo postavilo boudy pro prasnice a upravilo místnosti pro kuchyni (na levo od vrat při cestě do dvora).

země-
dělské

Počet družstevníků se neměnil. Na podzim a koncem roku navštěvovali někteří družstevníci (říkali, že tak činí sami, bez vědomí ostatních) zemědělce, hlavně na gruntech, aby je přiměli ke vstupu, ale bez výsledku. Zemědělci, kromě příčin, které se uplatňují obecně, váhají při se vstupu do družstva také z důvodů místních - osobních; není jim z části vhod dosažení vedení, nebo osoby, které v družstvě uplatňují značný vliv. Zdá se, že i mezi členstvem se objevují různosti názorů.

družstvo

Dost řeč o družstvu bylo v říjnu, když se posuzovaly jeho hospodářské výsledky. Podle stavu, kontrolovaného bankou, se jednotka odhadovala tenkrát na

18 Kč, což bylo pod plán.) Po roční uzavěře byla však pracovní jednotka, přece 20 Kč kromě naturalii. ~ Některé údaje z uzavěrky za r. 1955 :

Text	Plán	Skutečnost
Peněžní důchody a jejich rozdělení.		
Náklady :		
Daně, pojistné a splátky úvěru	29 582 -	25 727,17
Náklady na výrobu	239 618 -	207 537,50
Změny ve stavu a úpravy peněž. důchodů	2 000 -	26 276,60
Rozdělení peněžních důchodů	344 637 -	334 011,17
celkem	615.837	593.552,44
Výnosy :		
Důchody z živocísne výroby	416 952 -	292 244,84
Smluvní dod. za rostlinné výrobky	73 877 -	98 602,67
Volný prodeji z rostlinné výroby	105 008 -	104 181,21
Ostatní důchody celkem	20 000 -	98 523,72
celkem	615.837	593.552,44
Roční rozvaha 31. XII. 1955.		
Aktiva :		
Základní prostředky	358 537,77	490 804,19
Zásoby celkem	262 750,92	227 875,85
Finanční prostředky celkem	156 196,97	151 479,71
Ostatní celkem	16 530,72	14 694,35
Dobromady	794.016,38	884.854,10
Pasiva :		
Nedělitelný fond	225 405,08	302 506,23
Vlastní zdroje	103 470,20	109 505,44
Součet . . .	328 875,28	412 011,67

Text	Plán	Skutečnost
Přenaška	328 875,28	412 011,67
Účelové fondy	7 889,50	22 516,01
Úvěrové zdroje celkem	309 286,11	291 951,93
Dluhy celkem	147 965,49	158 374,49
Dohromady	794 016,38	884 854,10
V "dluzích celkem" jsou obsaženy odměny za pracovní jednotky...	124 411,64	137 250,70

Pracovní jednotka činila 20-Kč v peně-
zích a 5,43 Kč v naturalijích. Celkem bylo 13.420
pracovních jednotek. Výměra zeměd. půdy... 169 15 ha.

Jaroměřické družstvo bylo dosud men-
šího. Po něm se utvořilo nové zeměděl-
ské družstvo - v osadě Nový Dvůr. Přiklá-
silo se do něho 15 členů s 36 ha pozemků. Že-
mědělsko-technická úprava pozemků proved-
la se koncem srpna. Po úpravě mělo družstvo
pozemky na pravo od silnice Jaroměřice - No-
vý Dvůr a to před betonovým mostem (dosud
tzv. louka a brode) a pak za betonovým
mostem (na šířku asi 100 m), a dále na
levo od silnice v části od betonového mos-
tu po bývalý "nový dvůr" kromě parcel mezi
silnicí a s ní rovnoběžnou polní cestou
a mýkoliv až k lesu. Předsedou družstva
je Josef Langer č. 22, pokladníkem V. Langer
č. 9 z N. Dvora a účetním Fr. Loral č. 312 z Jaroměřic.
Koncem roku 1955 družstvo účetní záznamu ješ-
tě nesestavovalo.

jz

Nový

Dvůr

Uklid
obce

Už 2. dubna se poklízelo po obci - znovu k děláni pořádku vyzýval obecní rozhlas 20. dubna a pak ještě několikrát. Skutečně k 1. a 9. květnu byl po celé obci lepší pořádek než jindy.

Oslavy

Jako jina' léta i tentokrát byli občane' pozváni na 1. máj, a to 24. dubna. Od 6. do 7½ hod. dne 1. V. hrál obecní rozhlas. Po 8. hod. sešli se účastníci oslavy na návsi (poblíž č. 34.) a kolem 1½ 9 s kapelou a obrazy státníků odešli do Jevíčka. Napřed školači, a části v tělocvičných úborech a na kolech, pak dospělí, nakonec družstvem' alegorický vůz, tažený traktorem (symbolisující vyšívání produkce). Bylo pěkně, teplo, večer bouřka.

1. máj

konec

války

Dne 8. V. večer byl dlouhý lampiónový průvod po silnici od č. 126 po zelezném mostě do dolního kouta, s hudbou. Páno 9. V. vyhrával obecní rozhlas, dopoledne vysílal přenos z pražských slavností. Odpoledne o 2. hod byla schůze v kulturním domě. Zahájil ji za národní frontu Ed. Popelák; projev učinil Fr. Pospíšil (č. 106). Přčten a pak odeslán dopis ruskému vojákoví, který byl koncem války v Jaroměřicích šetřován (Alexej Konstantinovič Rudněv, Tambovská oblast, Uvarovskij okres, Si-brjanský sovět.)

Kulturní vložky při schůzi provedli školáci. Na veřejných budovách byly prapory od 1. do 9. V. Dne 7. V. odpoledne a 8. V. bylo divadlo v kulturním domě. Žáci osmiletky s uč. Vystavělem hráli „Princeznu Nesmalku.“ Výnos byl na cestu žáků na sportovního.

Dne 5. XI. štafety školní mládeže od Biskupic, Lúbiřova, Úsobrna, Uhřovic a Letkovic sběhly se u kortela, a odtud pokračovala štafeta k Jevíčku. Patřilo to k podnikům měsíce československo-sovětského přátelství. A dne 6. XI. o 1/2 6 hod. večer byl lampionový průvod od č. 278 (v Doháně koutě) po obci do kulturního domu, kde byl kulturní program s hudbou skláren z Úsobrna.

Výzva světové rady míru se podepsala 20. března. Dvojice, které akci prováděly, dostaly od M.V. seznam osob svého obvodu. Jim při návštěvě předložily 2 listky. Jeden, podepsaný, si vzaly, druhý si nechal občan jako doklad, že výzvu podepsal.

Po volbách r. 1954 byl kulturně-osvětový referát přejmenován na odbor pro školství a osvětu. Komise, zřízená při tomto odboru je kulturně-výchovná. Schází se každé 3. úterý v měsíci. Tvou ji: Jos. Vlček, K. Vystavěl (vedoucí osvětové besedy),

říjnová
revoluce

Výzva
světové
rady
míru

Kulturní
činnost

O. Millar (za K. SČ), Krikl A. (za sdružením rodičů a přátel školy), Vágnér Jiří (za Č.S.M.), Kvapilová Marie (za výbor žen). Odbor má na starosti kulturní činnost v obci. ~ Rozhlasový kroužek, při odburu zřízený, informoval občany, hlavně ve školách, o pracích polních u družstev i samostatných zemědělců v obci i v okolí, o politické situaci světové i domácí a pod. (Millar, Vystavěl, Vlček, Hlubíková, Loutalová).

Během roku konaly se následující přednášky (všechny v kině):

Přednášky

17. I. : Dr. Jasěk : Jak předcházet nemocem.
 22. III. : Dr. Šmeral : Prevence tuberkulózy.
 21. VI. : Dr. Barák : Nervové poruchy.
 15. XI. : Jak zacházet se statkovými hnojivy.

Divadelní představení se hrávala v kulturním domě a byla tato:

Divadla

2. ledna : To byl český muzikant (Čovčová beseda z Úsobna).
 6. března : F. X. Svoboda : Poslední muž (Č.S.M.)
 20. března : Hálek : Muzikantská Liduška (Loubor Mír z hor. Třebové)
 15. května : Fidlůvka (Loubor ROH ze závodu Kras v Chornicích)
 3. a 4. července : Loutkové divadlo J. Kopeckého.

4. října : Zábavný program (vojenský soubor z Bratislavy).
 3. a 4. XII. : V.K. Hlicperá : Hadrian z Římu (soubor z Brna)
 25. prosince : J.K. Týl : Turohlava'sena (dvakrát, osvětová beseda Jaroměřice).

Zábavy během roku :

- 29.I. u Horiáku ples spotřebního družstva „Jednota.“
 19.II. „ „ srazu požární ochrany.
 29.V. na Kalvarii taneční zábava (poutová) srazu požární ochrany.
 13.VII. na Kalvarii letní karneval ČSM.
 30.VII. u Lústru taneční zábava poutová ČSM v N. Dvoře.
 18.IX. na Kalvarii taneční zábava srazu požární ochrany.
 29.X. na Kalvarii taneční zábava ČSM.

Zábavy

Družstvo „Jednota“ mělo koncem roku 808 členů. Partiová prodejna v Jaroměřicích byla zrušena, prodejna v č. 8 byla většinu roku zavřena (nebyl prodáváč). Od 1.X. převzalo družstvo další hostinec v Úsobru (Žezuliv,) a od 3. XII. otevřela prodejnu průmyslového zboží v Jaroměřicích v č. 34. (Vr. 1954 měla místnost osvětová beseda a majitel domu A. Skudla se dlouho bránil pronájmu

Družstvo

„Jednota“

místnosti jednoty.) V polovině října byla zrušena správkárna obuvi v č. 6. Obuv k opravě se od té doby sbírá v prodejní obuvi (Anna Somolová č.) a posílá do Borkovic.

Během roku opravovalo družstvo provozní místnosti (v Uhřicích, v Jaroměřicích v č. 8. a v ústředí v č. 68.). Maloobchodní obrát v prodejnách byl 7,766.000 Kč, v hostincích 1,043.000 Kč, celkem okrouhle 8,810.000 Kč.

Cukru (i s cukrem řepářským, včelařským ap.) se prodalo ~~850.000 kg~~ 85.000 kg za 924.000 Kč.

Předsedou od 1. XI. 1954 je Hynek Faltýnek. Valná hromada jednoty byla 22. X. 1955 u Horáku. Účast větší než jindy. Bylo menší pohostění.

Odpoledne 30. III. byl nával v prodejní textilu u Hrazdirů (č. 102). Lidé něco tušili, snad z toho, že byl ohlášen projev projev ing Jankovcové, a měli obavy z nové reformy. V prodejně se prodávalo i večer, když už mělo být zavřeno. Poplach však nebyl po celé dědině, jenom v některých částech. Večer 30. III. se pak lidé dověděli z rozhlasu o snížení cen některých druhů zboží.

Snížení
cen

V celku bylo málo masa; hlavně v letních měsících bývala od časného rána u prodejny tláčenice. Také po masle bývala poptávka, nejvíce po I. jakosti. II. jakost a solené se tak rychle neprodávalo. Na podzim se situace citelně zlepšila. (Údaje číselné o hospodářství a pod. podle sdělení ústředí družstva.)

Žasobovani

Jednatelství státní spořitelny mělo koncem roku na účtech tyto stavby:

Spořitelna

Účet		Stav 31. XII. 1955		Úroky		Po připsání úroků	
název	čís.	Kč	h	Kč	h	Kč	h
Vklady 2%	012	350 091	90	6 310	74	356 402	64
Vklady 3%	013	68 858	25	1 682	99	70 541	24
Výherní kníž.	018	224 200	53	-		224 200	53
Korporace	020	15 843	79	297	51	16 141	30
Běžné účty	028	60 515	43	-		60 515	43
Součet		719.509	90	8.291	24	727.801	14

DPO Sokol v činnosti ochabla.

Na sportovní du necvičil nikdo. Počaly si cvičit ženy, ale ke cvičení, které bylo společné s muži, nenašly mužů, takže cvičení ustalo. Ani výbor se nescházel.

Sokol

Roku 1954 byla založena na střední škole jaroměřické sokolská jednotka. Před-

Školská
jednota
ve škole

sedou je učitel K. Vytavěl, jednatelem uč. Jos. Vlček. Z řad řáctva je 70 členů. Kromě jmenovaných Vytavěla a Vlčka byly cvičitelkami Jiřina Dosedilová a Marie Hedroutková, obě úřednice. 12 cvičenců cvičilo na spartakiadě. Cvičenci jsou činní v kroužcích turistickém, lyžařském, bruslařském a pod. (Hlavně podle uč. Vytavěla.)

Spaz

pro spolu-
práci

s armádou

V odbočce Spazu pro spolupráci s armádou cvičovali jiní branci. Činnost oživila až koncem roku, takže výsledky se projeví až r. 1956. Dne 25. III. večer měla odbočka noční cvičení. (Podle Frant. Pospíšila, okresního instruktora.)

Včeláři

Včelářský spolek měl koncem roku 67 členů (z Jaroměřic 35) a 385 včelstev (z Jaroměřicích 235). Přes zimu uhynulo 68 včelstev. Med nebyl žádný.

Kino

Kino předvedlo 114 filmů ve 167 představeních. Vidělo je 17.608 návštěvníků. Počet filmů podle různých produkcí, počet představení a návštěvníků je v následující tabulce:

produkce (řeč)	filmů	představení	diváků
česká	35	60	7 568
ruská	48	67	5 477
anglická	4	6	754
francouzská	8	11	1 198
maďarská	3	3	259
německá	5	6	623
jiná	11	14	1 729
	114	167	

Část filmu z ruské produkce se hrála v české verzi.

Počátkem října se konala vojenská cvičení, k nimž vojsko pochodovalo také přes Jaroměřice. Už v září se objevovaly v obci vojenské osoby – obhlížely nebo připravovaly cesty. Pak přišli pionýři; 30. září stavěli okřevňový most přes potok n. č. 93, a ras jej rozebrali. Znovu stavěli 2.X. v noci, pak o 6. hod. ráno (ras rozebrali) a o 13. hodině. V noci na 3.X. přes něj šla dlouhá vojenská kolona rozmanitých vozidel, také těžkých děl a tanků. Chaloupky blízko cesty se třásky. Směr pochodu: * nádersí po silnici přes obec, n. č. 93 po vojenském mostě do dolního kouta a dál k Uhřetěm. I v noci se občané na transport dívali. V tu dobu 1-2 dni měla část vojska v obci zastávku, na Kalvarii, v Hájích a j. Dne 5.X. odpoledne byl most rozebrán a oddíl s materiálem odjel.

Vojenské

cvičení

Na gymnasiu v Jevíčku maturovali: Kořínek Bořivoj (č. 104), Koutník Jan a Hájnyšová Hana z Jaroměřic a Čclerová B. z Nového Dvora; na pedagogickém gymnasiu v Borkovicích Inašelová Věra z N. Dvora (č. 3). Dne 27. února byl na vojensko-technické akademii v Brně vyjádřen kap. Milan Kopuleť

Maturový

(z č. 48), a na technice v Brně před prázdninami ukončil studia Ing. Milan Vávra (č. 126). —

Náhla

Obecní rozhlas volal občany na tahání ohně v družstevních bramborách pod Hejkem. Dne 22. VII. tahali školáci ohně u Reifovy pily. Bylo teplo. Zářka Marie Finsterlová se šla na luhu vykoupat. Skočila do vody. Při tom byla patrně zachvácená srdeční mrtvicí a utopila se. —

umrti

Poručík letectva Jan Přidal přijel na návštěvu. V místnosti, kde spal (č. 118), zatopil (snad aby urychlil vysušení nějakých stavebních oprav) a v noci se od kamen zardusil (7. IX.). Pohřeb byl 9. IX. s vojenskou asistencí. —

Škodná

V květnu chodila na slepice škodná. Byla v č. 64, pak v č. 53., kde podávala ani 27 slepic. Obecně se soudilo na lišku, ale byly i jiné názory, nemělo to kůna. V č. 53 polikali zelera, a při třetí návštěvě se liška chytila za nohu. V noci 15-16. V. byla v č. 39. (Vymětal C.) a v č. 79. (Vymětal Jos.), kde ji viděli běžet po dvoře. 18. V. byla v č. 74. Obzvláště odesla bez kořisti, ale i tak bylo škody dost.

Občas se prohlédávala bramborště, nemělo v nich mandelínka. Dne 6. VII. ozná-

mil obecní rozhlas, že mandelinka je ve 3 ob-
cích na okrese. 20. VII. oznámil, že mandelinka
se našla v Uhlřicích a ve Vísce (Derflíku).
Na příští den nařizeno hledat. Zatím už
20. VII. nalezeno 1 hnízdo a 21. ještě jedno hníz-
do mandelinky bramborové v družstevních
bramborech nedaleko mádrovce. Místa po-
prášena dynocidem a učiněna ostatní ob-
vyklá opatření. —

Mande-
linka

Dne 15. III. bylo očkování psi proti vztek-
lině a vyšetření koní na ozhrivku. —

Kolem dolního kostela v trojúhelníku,
který tvoří síhlice, byl přestárlý živý plot
(ptačí zob) a za ním vzrostlé stromy čer-
veného klonu. V provincii 1954 se všecko
vykácelo a pak, (15. XII. a dny následující)
se stavěly čelové sloupky v betonových
bločcích jako základ budoucího drátěné-
ho plotu. Práci konali dobrovolníci.

Okolí

dolního

Na jaře r. 1955 se místo oplotilo drátě-
ným pletivem 1 m vysokým se 3 branka-
mi a to: naproti domu č. 103, (ke hlavní-
mu vchodu do kostela,) naproti domům
č. 9. a 33. Úpravy uzavřené plochy se
ujala M. Parolková, která na části
zasázela a ošetřovala květiny, ostatní
osela travou. Proti dřívějšímu stavu
to byl znatelný pokrok. —

kostela

Farní

úřad

Počet
obyvatelů,motor.
vozidel

Výbor

žén

V Jaroměřicích bylo pokřtěno 25, v Úsobr-
ně 4 děti. Pohřbu bylo v Jaroměřicích 19,
v Úsobně 5. církevních sňatků 17. Poutní
místo Jaroměřice navštívilo asi 7.500 pout-
níků. O poutích (29.V. a 18.IX.) bylo dost
lidí z okolí, i když bylo zamračené. —
V kapliče úsobnské konají se bohosluž-
by pravidelně v neděli a v úterý. (Podle
sdělení faráře P. Gabriela.) —

V únoru, podle hlášení M.V. by-
lo v obci kolem 1470 obyvatelů.

V březnu byly v obci asi 24 mo-
torových a 6 osobních automobilů; na
těchto se však málo jezdilo.

Členky výboru žen spolupracovaly
se sdružením rodičů a přátel školy - učast-
nily se schůzí - zavázaly se přispět na čákov-
skou knihovnu, - s Čs. červeným křížem uspo-
řádaly na schůzi I.R.P.S. z dravotnickou
přednášku - provedly čtyřikrát kontrolu
hygieny a jídelnickou ve školních kuchy-
ních; pomáhaly při sběru námele a
sklizení hermanůvek.

Členky VZ přispěly k oslavě Meziná-
rodního dne žen - zajistily referenta a kul-
turní program - ozdobily a uklidily místnost.

Pomohly při jarním uklidě vesnice -

agitaci v místn. rozhlase a odpracováním
112 hodin. Vypomohly při oslavách 10. výročí
osvobození.

Jako členky agitacních dvojic získáva-
ly závatky zemědělců pro zvýšení zeměděl-
ské výroby. Zajišťovaly pracovní síly, hlavně
pro JLD. a samy pomohly, nejvíce při jarním
ošetření cukrovky.

Nedostatkem činnosti bylo nedodržení
plánovaných termínů schůzí, zvláště v červen-
ci - září, a malá osvětová činnost. (Podle
sdělení prof. A. Krajčkové)

Ředitel osmiletky O. Millar - akad.
malíř - nakreslil pro obec kromě 15
perokreseb, pohledů na různé části obce. Je
to pro doklad, jak asi vypadala výstavba
Jaraměřie 10 let po druhé svět. válce.

Obrázky

obce